

1. Les Set Benediccions

Era una tarda freda i rúfola del començament d'octubre del 1872. Un cabriolé es va aturar davant les oficines de l'agència marítima Lockhart i Selby, al cor financer de Londres, i una noia va baixar del vehicle i va pagar al cotxer. Tenia uns setze anys, estava sola i irradiava una bellesa excepcional. Era prima, tenia la pell molt blanca i anava de dol, amb una gorra negra sota la qual es va allisar cap enrere un rínxol rebel i ros que el vent li havia esgarriat. Tenia uns ulls marrons gens habituals en una persona tan rossa. Es deia Sally Lockhart i al cap de quinze minuts mataria un home.

Va donar una ullada a la façana de l'edifici, va pujar els tres graons que precedien la porta i va entrar. A dins va trobar un passadís llòbrec. A mà dreta hi havia la porteria, on un home d'edat avançada seia davant del foc tot llegint una novel·la de fulletó. La Sally va trucar al vidre i l'home es va incorporar, conscient de la seva negligència, i va llançar el fulletó al costat de la cadira.

—Perdoni, senyoreta —va dir—. No l'he vista entrar.

—He vingut a veure el senyor Selby —va dir ella—. No m'espera.

—Qui el demana, si us plau?

–Em dic Lockhart. El meu pare era... el senyor Lockhart.

De sobte, l'actitud del porter va canviar i es va tornar molt més amable.

–La senyoreta Sally, oi? Vostè ja hi havia estat, aquí.

–Ah, sí? Em sap greu, no me'n recordo.

–Deu fer ben bé deu anys. Es va asseure a la vora del foc, es va menjar una galeta de gingebre i em va parlar del seu poni. Ja no se'n recorda? Caram. Em va saber molt greu la mort del seu pare. Va ser esgarrifós que el vaixell s'enfonsés d'aquella manera. Era un senyor de cap a peus.

–Sí... Gràcies. En part he vingut pel meu pare. Hi és el senyor Selby? El podria veure?

–No, em sap greu, senyoreta. Ha anat al moll de les Índies Occidentals per feina. Però el senyor Higgs sí que hi és. És el secretari. Segur que estarà encantat de rebre-la.

–Gràcies. Val més que el vegi, doncs.

El porter va fer sonar una campana i va aparèixer un noi menut que semblava l'encarnació de tota la brutícia que surava a l'aire de Cheapside. Duia una jaqueta esparacada per tres llocs diferents, el coll se li havia separat de la camisa i semblava que els seus cabells haguessin servit de conillet d'Índies en un experiment amb descàrregues elèctriques.

–Què vols? –va dir aquella aparició, que es deia Jim.

–Comportat, home –li va engegar el porter–. Acompanya aquesta senyoreta a veure el senyor Higgs. I no t'encantis. És la senyoreta Lockhart.

Els ulls penetrants del noi la van escodriyar durant un moment i, tot seguit, es van tornar a clavar en el porter amb un punt de recel.

–M’has pispat el fulletó –va dir el noi–. He vist que l’amagaves quan ha entrat el vell Higgy.

–Mentida –va dir el porter sense gaire convicció–. Espavila i fes el que t’he dit.

–El penso recuperar –va dir el noi–. Ja ho veuràs. Ja n’hi ha prou, de robar-me. Anem –va afegir adreçant-se a la Sally, i va començar a caminar.

–L’haurà de perdonar, senyoreta Lockhart –va dir el porter–. No el vam agafar prou jove per poder-lo ensinistrar.

–No pateixi –va dir la Sally–. Gràcies. Abans d’anar-me’n passaré un moment a dir-li adéu.

El noi l’esperava al peu de l’escala.

–L’amo era el seu pare? –va dir el noi mentre pujaven.

–Sí –va contestar ella, amb la intenció d’afegir alguna cosa però sense trobar les paraules adequades.

–Era un bon paio.

La Sally ho va considerar un gest de solidaritat i es va sentir agraïda.

–Coneixes algú que es digui Marchbanks? –va preguntar ella–. No hi treballa cap senyor Marchbanks, aquí?

–No. No l’havia sentit mai, aquest nom.

–I has sentit a parlar mai de...?

Gairebé havien arribat a dalt de tot de les escales i la Sally es va aturar per acabar la pregunta.

–Has sentit a parlar mai de les Set Benediccions?

–Què?

–Si us plau –va fer la Sally–. És important.

–No, mai –va dir ell–. Sembla el nom d’un pub o d’alguna cosa per l’estil. Què són?

–No res, una cosa que he sentit. Oblida-ho, si us plau –va dir la Sally, que va enfilar els últims esglaons–. On és el senyor Higgs?

–Aquí –va respondre el noi, que va trucar amb estrèpit a una porta. Sense esperar cap resposta, la va obrir i va cridar–: Una jove que vol veure el senyor Higgs. La senyoreta Lockhart.

La Sally va entrar i la porta es va tancar. La cambra estava inundada per una boirina de fum de cigar i s’hi respirava una atmosfera de butaques de cuir, mobles de caoba, tinters de plata, calaixos amb tiradors metàl·lics i petjapapers de vidre. A l’altre extrem de la cambra, un home corpulent s’escarrassava a caragolar un enorme mapa de paret. L’esforç el feia llambrejar. Li brillava la clepsa, li brillaven les botes i li brillava el segell maçó del voluminós rellotge d’or que li penjava sobre la panxa. A més a més, la suor li feia brillar la cara, vermella pels anys de vins i tiberis.

Va acabar de caragolar el mapa i va alçar la vista. Va adoptar una expressió solemne i pietosa.

–La senyoreta Lockhart? La filla del difunt Matthew Lockhart?

–Sí –va respondre la Sally.

El senyor Higgs va estendre els braços.

–Estimada senyoreta Lockhart –va dir–. No puc fer cap altra cosa que expressar-li fins a quin punt tots nosal-

tres vam lamentar la seva malaurada pèrdua quan ens en vam assabentar. Va ser un gran home, un amo generós, un cavaller cristià, un soldat valent, un..., ahh..., una pèrdua immensa, una pèrdua tràgica i lamentable.

La Sally va inclinar una mica el cap a tall d'agraïment.

–Molt amable –va dir–. Li podria fer una pregunta?

–És clar que sí! –S'havia convertit en un ésser simpàtic i cordial. Li va allargar una cadira i es va quedar plantat amb aquell cul enorme arran de foc i somrient com si fos el seu oncle.– Li garanteixo que faré per vostè tot el que tingui a l'abast.

–De fet, no vull que faci res per mi. És una cosa molt més senzilla... El meu pare va esmentar mai un tal senyor Marchbanks? Coneix algú amb aquest cognom?

El senyor Higgs va fer com si hi rumiés a consciència.

–Marchbanks –va repetir–. Marchbanks... A Rotherhithe hi ha un proveïdor de material per a vaixells que se'n diu. Però s'escriu Mar-jo-ri-banks. Podria ser ell? La veritat és que no recordo que el seu pobre pare hi tingués tractes...

–Podria ser –va dir la Sally–. En té l'adreça?

–És al moll de Tasmània, em sembla –va respondre el senyor Higgs.

–Gràcies. Hi ha una altra cosa. Potser ho troba una bajaranada... La veritat és que no l'hauria de molestar amb segons quines coses, però...

–Estimada senyoreta Lockhart! Si es pot fer alguna cosa, es farà. Només cal que em digui com la puc ajudar.

–D'acord. Ha sentit mai l'expressió «les Set Benediccions»?

Aleshores va passar una cosa insòlita.

El senyor Higgs, tal com ja hem comentat, era un home molt gras, de manera que potser no van ser tant les paraules de la Sally com els anys de porto, d'havans i d'àpats copiosos els que li van atacar el cor i el van deixar sense respiració. Va fer un pas endavant i, tot seguit, se li va entenebrir la cara, es va engrapar l'armilla i va caure amb estrèpit sobre la catifa turca. Un dels seus peus va etzibar cinc puntades espasmòdiques i esborronadores. L'ull que tenia obert estava enganxat a l'urpa que culminava la pota de la cadira on ella estava asseguda.

La Sally no es va moure. No va cridar ni es va marejar. L'únic que va fer va ser apartar la vora del vestit on fregava amb la lluent cúpula de la closca del senyor Higgs, i respirar fondo unes quantes vegades amb els ulls clucs. El seu pare li havia ensenyat aquella tècnica per sobreposar-se a situacions de pànic. L'havia instruïda molt bé: va funcionar.

Quan es va haver tranquil·litzat, es va aixecar amb molta cura i es va allunyar del cos. Estava atordida, però es va adonar que les mans no li tremolaven. *Que bé, va pensar. Sempre que estigui espantada em podré refiar de les mans.* Aquell descobriment la va complaure d'una manera absurda, i aleshores va sentir algú que vociferava al passadís.

—Samuel Selby, agent marítim. Ho has entès? —deia.

—I el senyor Lockhart? —va dir una altra veu més tímida.

—El senyor Lockhart ja no existeix. El senyor Lockhart està descansant a gairebé dos-cents metres de profunditat al mar de la Xina Meridional, maleït sigui. Descansi en pau, vull dir. Tapa'l amb una mà de pintura, entesos? Tapa'l! I el

verd no m'agrada. M'estimo més un color cridaner, i amb floritures al voltant. Una cosa amb estil, entesos?

–Sí, senyor Selby –va ser la resposta.

Es va obrir la porta i va entrar el propietari de la primera veu. Era un home rabassut amb un tupè ros com la palla i unes patilles llargues, amples i pèl-roges que desentonaven de mala manera amb el color pujat de les galtes. Va donar un cop d'ull al voltant i, com que no va veure el cos del senyor Higgs, ocult darrere el voluminós escriptori de caoba, va clavar els seus ulls ferotges en la Sally.

–Qui ets tu? –li va preguntar l'home–. Qui t'ha deixat entrar?

–El porter –va respondre ella.

–Com et dius? Què vols?

–Sóc la Sally Lockhart. Però...

–Lockhart?

L'home va fer un xiulet fluix.

–Senyor Selby, jo...

–On és en Higgs? Ell et rebrà. Higgs! Vine cap aquí!

–Senyor Selby, és mort...

El senyor Selby es va quedar en silenci i va mirar el punt que la Sally assenyalava. Llavors va resseguir el contorn de l'escriptori.

–Què li ha agafat? Quan ha passat?

–Fa un moment. Estàvem parlant i de sobte... ha caigut. El cor, potser. Senyor Selby, li fa res que sigui?

–Ostres, quina murga. Idiota. Tu no, ell. Almenys hauria pogut tenir la decència de dinyar-la al seu despatx. M'imagino que està mort, oi? Te n'has assegurat?

–Dubto que encara pugui ser viu.

El senyor Selby va tombar el cos i va estudiar els ulls del difunt, que miraven enlaire d'una manera esgarrifosa. La Sally no va dir res.

–Mort i ben mort –va confirmar el senyor Selby–. Suposo que ara haurem d'avisar la policia. Redéu. Per cert, per què has vingut? Vam empaquetar totes les coses de ton pare i les vam enviar a l'advocat. Aquí ja no queda res per a tu.

La Sally va intuir que havia d'anar amb peus de plom. Va agafar un mocador i se'l va prémer lleument contra els ulls.

–Només... Només volia veure el despatx del meu pare –va dir.

El senyor Selby va remugar amb un punt de desconfiança i, tot seguit, va obrir la porta i va cridar cap al pis de baix perquè el porter avisés un policia. Un treballador va passar per davant de la porta oberta traginant una pila de llibres de comptabilitat i va estirar el coll per espigar a dins. La Sally es va aixecar.

–Me'n puc anar?

–Val més que no –va respondre el senyor Selby–. Ets una testimoni presencial. Hauràs de donar el nom i l'adreça i t'hauran d'interrogar. Per què el volies veure, el despatx del teu pare?

La Sally va respirar sonorament i es va eixugar els ulls amb més força. Va valorar la possibilitat de somicar. Només volia tocar el dos i pensar, i la curiositat d'aquell homenet impetuós li començava a fer por. Per això va decidir que, si el senyor Higgs havia mort després que ella esmentés les

Set Benediccions, ara no s'arriscaria a comprovar la reacció del senyor Selby.

Les llàgrimes van ser una bona idea. En Selby no era prou astut per sospitar que eren una argúcia i la va deixar marxar amb un gest de menyspreu.

–Vés a seure a la porteria –li va dir en un to impacient–. El policia voldrà parlar amb tu, però no cal que et quedis aquí fent el ploricó. Va, baixa.

La Sally se'n va anar. Un parell o tres de treballadors s'havien congregat al replà i la van observar encuriosits mentre s'allunyava. A la porteria va tornar a veure el noi dels encàrrecs que reclamava el seu fulletó des de darrere la bústia.

–No pateixis –va dir el noi–. No et delataré. He sentit que has matat el vell Higgysy, però no ho xerraré.

–Jo no l'he matat! –va exclamar la Sally.

–Oh, i tant que sí. Ho he sentit tot des de darrere la porta.

–Ens estaves escoltant! Quina barra!

–No era la meva intenció. Estava cansat, m'he repenjat a la porta i, no sé ben bé com, m'han començat a arribar paraules –va dir amb una rialla sorneguera–. S'ha mort de por, pobre Higgysy. L'ha dinyat ben acoquinat. Jo no sé què són les Set Benediccions, però a fe que ell sí que ho sabia. Val més que vigilis i que no preguntis aquestes coses a segons qui.

La Sally es va asseure a la cadira del porter.

–No sé què fer –va dir.

–Què vols dir? –va preguntar en Jim.

La Sally li va veure els ulls llents i l'expressió resoluta i va decidir confiar-hi.

–Això –va dir–. Ho he rebut aquest matí. –Va obrir la bossa de mà i en va treure una carta rebregada.– M'ho han enviat des de Singapur. És l'últim lloc on va ser el meu pare abans que el vaixell s'enfonsés. Però no és la seva lletra. No sé de qui és.

En Jim la va obrir. La carta deia:

sali compte amb les set benediccions
en marchbanks t'ajudarà
chattum
vigila maca

–Renoï –va fer en Jim–. Una cosa és segura: no sap escriure.

–Et refereixes al meu nom?

–Com et dius?

–Sally.

–Doncs no. Em refereixo a això. –Va assenyalar la paraula Chattum.

–Com hauria de ser? Ho saps?

–És clar: C-H-A-T-H-A-M. Chatham, a Kent.

–Potser sí.

–I aquest Marchbanks segur que hi viu. M'hi jugo el que vulguis. Per això l'hi ha posat. Ei –va dir en Jim en veure que la Sally mirava cap amunt–. No t'amoïnis pel vell Higgysy. Si no l'hi haguessis dit tu, l'hi hauria acabat di-

ent algú altre. N'havia fet alguna de grossa, pots pujar-hi de peus. I el vell Selby també. No li has comentat res, a ell, oi?

La Sally va fer que no amb el cap.

–Només a tu. I ni tan sols sé com et dius.

–Jim Taylor. I si em necessites, visc al número 13 de Fortune Buildings, a Clerkenwell. Et donaré un cop de mà.

–De debò?

–És clar que sí.

–Doncs si..., si t'assabentes d'alguna cosa, escriu-me a l'atenció del senyor Temple de Lincoln's Inn.

Es va obrir la porta i va entrar el porter.

–Es troba bé, senyoreta? –va dir–. Quina cosa més espantosa... Ei, tu –va afegir adreçant-se a en Jim–, prou gandulejar per aquí. El policia vol que avisem un forense per certificar la mort. Vés-ne a buscar un, va. I afanya't.

En Jim va picar l'ullet a la Sally i se'n va anar. El porter va anar de dret cap a la bústia i, quan a darrere no hi va trobar res, va rondinar.

–Galifardeu –va murmurar–. M'ho hauria d'haver imaginat. Vol una tassa de te, senyoreta? Segur que el senyor Selby no hi ha pensat.

–No, gràcies. De fet, me n'hauria d'anar. Si no, la meva tia començarà a posar-se nerviosa. Sap si em vol veure, el policia?

–M'imagino que la vindrà a veure d'un moment a l'altre. Baixarà quan la necessiti. Què...? Daixò... Què ha passat amb el senyor Higgs?

–Estàvem parlant del meu pare –va dir la Sally– i de cop i volta...

–Tenia el cor delicat –va dir el porter–. Al meu germà li va passar el mateix per Nadal. Després d'un bon tiberi, es va encendre un cigar i va caure de morros contra els postres de músic. Ai, em sap greu, senyoreta. No volia pas molestar-la.

La Sally va fer que no amb el cap. En aquell moment va arribar el policia, que va apuntar el nom i l'adreça de la noia i se'n va anar. Ella es va quedar un parell de minuts més amb el vell porter, però, fent cas de l'advertència d'en Jim, no li va comentar res sobre la carta de les Índies Orientals. I va ser una llàstima, perquè el porter potser li hauria pogut revelar alguna cosa.

La Sally no tenia cap intenció de matar, malgrat la pistola que duia a la bossa. La veritable causa de la mort del senyor Higgs, la carta, havia arribat aquell mateix matí. L'advocat la hi havia reenviada a la casa de Peveril Square, a Islington, on vivia la Sally. La mestressa de la casa era una parenta llunyana del seu pare, la senyora Rees, una vídua amb cara de pomes agres. La Sally hi vivia des del mes d'agost i no s'hi trobava gaire a gust. Però no tenia alternativa. La senyora Rees era l'únic familiar viu que tenia.

El seu pare havia mort feia tres mesos, quan la goleta *Lavinia* s'havia enfonsat al mar de la Xina Meridional. Hi havia anat per investigar un seguit d'estranyes anomalies

descrites en els informes dels agents que la companyia tenia a l'Extrem Orient.

–Vull parlar amb el nostre home a Singapur –havia dit el senyor Lockhart–. És un holandès que es diu Van Eeden. Sé que és una persona digna de confiança. Si per casualitat no tornés, ell t'explicarà per què.

–I no hi podríeu enviar algú altre?

–No. És la meva empresa i he d'anar-hi jo.

–Però, pare, has de tornar!

–És clar que tornaré. Però has d'estar preparada... per a qualsevol contingència. Ets una noia valenta. Tingues la pólvora ben seca, princesa, i pensa en la teva mare...

La mare de la Sally havia mort feia quinze anys, durant el Motí Indi. La bala del fusell d'un sipai li havia perforat el cor en el mateix instant en què ella li havia disparat amb una pistola i l'havia mort. La Sally només tenia uns quants mesos de vida i era filla única. La seva mare havia estat una jove apassionada, impetuosa i romàntica que cavalcava com un cosac, disparava com una campiona i fumava (amb el consegüent escàndol i fascinació del regiment) petits cigars negres amb un broquet d'ivori. Era esquerrana, i per això llavors empunyava la pistola amb la mà esquerra, i per això agafava la Sally amb la dreta, i per això la bala que li va travessar el cor no va tocar la criatura; però sí que li va fregar el braç i l'hi va deixar una cicatriu. La Sally no recordava la mare, però l'estimava. I d'aleshores ençà l'havia educada el seu pare, d'una manera estranya, segons uns quants manefles. Ben mirat, ja va resultar una mica estrany que, al cap de no gaire, el capità Matthew Lockhart deixés

l'exèrcit per emprendre la inversemblant carrera d'agent marítim. El senyor Lockhart instruïa la seva filla a les nits i li donava llibertat total durant el dia. De resultes d'això, els seus coneixements sobre literatura anglesa, francès, història, art i música eren nuls, però tenia una base molt sòlida en el camp de l'estratègia militar i de la comptabilitat, estava familiaritzada amb l'activitat borsària i dominava l'hindustànic. A més a més, era una amazona excel·lent (tot i que al seu poni no li agradava que muntés com un cosac) i, quan va fer els catorze anys, el seu pare li va comprar una petita pistola belga, que duia a tot arreu i que ell mateix li havia ensenyat a disparar. Ara ja disparava gairebé tan bé com la seva mare. Era una noia solitària però molt feliç; l'únic mal tràngol de la seva infantesa va ser el malson.

L'assaltava una o dues vegades l'any. S'ofegava de calor enmig d'una foscor intensa i en algun lloc molt proper sentia els crits d'un home afectat per una angoixa terrorífica. Després, un cop fora de la foscor, apareixia una llum tremolosa, semblant a la d'una espelma que algú portava a la mà, algú que se li acostava ben de pressa, i tot seguit una altra veu cridava: «Mira! Mira'! Déu meu... Mira...». Però ella no volia mirar; era l'última cosa del món que volia fer. I en aquell mateix instant es despertava, amarada de suor, sufocada i somicant de por. El seu pare hi anava corrents, la tranquil·litzava i ella acabava adormint-se; però necessitava ben bé un dia per refer-se.

Aleshores va arribar el viatge del seu pare, les setmanes allunyats i, finalment, el telegrama que anunciava la seva mort. L'advocat del seu pare, el senyor Temple, de

seguida s'havia encarregat de tot. Van tancar la casa de Norwood, van pagar i van acomiadar els criats, i van vendre el poni. Van sorgir unes quantes irregularitats en el testament del seu pare i en el fideïcomís que havia disposat, i de resultes d'això la Sally seria molt més pobra del que ningú s'hauria imaginat. La van deixar a càrrec de la cosina segona del seu pare, la senyora Rees, amb qui havia viscut fins aquell mateix matí, el matí en què havia rebut la carta.

Abans de llegir-la, la Sally va pensar que la devia haver enviada l'agent holandès, el senyor Van Eeden. Però el paper estava rebregat i la lletra era matussera i infantil: un home de negocis europeu no podia haver escrit allò. A més a més, no estava signada. Després s'havia arribat al despatx del seu pare amb l'esperança que algú la hi sabés desxifrar.

I havia trobat algú que en sabia alguna cosa.

Va tornar a Peveril Square (no ho considerava casa seva) amb l'autobús de tres penics i es va preparar per enfrontar-se a la senyora Rees.

No li havia donat la clau de casa. Vet aquí una de les tècniques de la senyora Rees perquè se sentís com una estranya: havia de trucar al timbre cada vegada que volia entrar, i la criada que li obria la porta sempre ho feia amb el posat d'haver estat interrompuda mentre duia a terme alguna tasca més important.

—La senyora Rees és a la sala, senyoreta —li va dir la criada d'una manera estudiada—. Diu que la vagi a veure tan bon punt arribi.

La Sally va trobar la dona asseguda davant d'un foc a punt de consumir-se, llegint un llibre de sermons del seu difunt marit. Ni tan sols va aixecar el cap quan la Sally va entrar, i la noia li va observar amb deteniment els cabells pèl-rojos i destenyits, i també la pell flàccida i blanca com la dels morts. L'odiava. La senyoreta Rees encara no havia arribat a la cinquantena, però no havia tardat a descobrir que el paper de vella tirana li anava com l'anell al dit i que l'interpretava a la perfecció. Es comportava com una fràgil septuagenària; mai no havia bellugat un dit ni havia tingut cap gest amable amb els altres, i només havia acceptat la presència de la Sally per intimidar-la. La Sally es va acostar al foc i es va esperar una estona abans de parlar.

—Em sap greu haver arribat tard, senyora Rees, però és que...

—Oh, digue'm tia Caroline, tia Caroline —va dir la dona, contenint la ràbia—. Segons el meu advocat, sóc la teva tia. Que quedi ben clar que jo no ho he buscat pas, però tampoc en renegaré. —La veu li grinyolava i gairebé semblava un gemec. I sempre parlava tan a poc a poc...

—La criada m'ha dit que em volia veure, tia Caroline.

—He estat donant moltes voltes al teu futur, però no n'he tret l'entrellat. Tens la intenció de quedar-te per sempre sota la meva tutela? O potser en faràs prou amb cinc o deu anys? Només miro d'aclarir una mica les coses. No veig que tinguis cap projecte de vida, Veronica. Hi has pensat, en això? Vejam, quina formació tens?

La Sally detestava el nom Veronica, però, segons la senyora Rees, Sally era un nom de criada i per això es

negava a fer-lo servir. S'havia quedat muda, incapaç de trobar una resposta educada, i es va adonar que les mans li començaven a tremolar.

—La senyoreta Lockhart intenta comunicar-se amb mi per telepatia, Ellen —va dir la senyora Rees a la criada, que esperava dreta i amb posat submís arran de porta, amb les mans encreuades i uns ulls esbatanats que destil·laven innocència—. Ara resulta que l'he d'entendre sense la intervenció del llenguatge. Malauradament, la meva educació no em va preparar per a aquesta tasca. En la meva època fèiem servir les paraules molt sovint per comunicar-nos. I quan se'ns adreçaven, per exemple, contestàvem.

—No en tinc, de formació, tia Caroline —va dir la Sally en veu baixa.

—Ho dius de debò o la modèstia és la primera de les múltiples qualitats que posseeixes? Perquè un cavaller tan magnífic com el teu difunt pare bé et devia preparar per a aquesta vida, oi?

La Sally, impotent, va fer que no amb el cap. Primer la mort del senyor Higgs i ara això...

—Reno! —va fer la senyora Rees, radiant per la humiliació—. De manera que fins i tot el modest objectiu d'esdevenir institutriu és fora del teu abast. Haurem de concentrar els nostres esforços en una cosa encara més modesta, doncs... És possible que alguna de les meves amigues..., la senyoreta Tullett, potser, o la senyora Ringwood..., trobin, per caritat, alguna senyora que necessiti una dama de companyia. Ellen, ja pots portar el te.

La criada va fer una reverència i se'n va anar. La Sally es va asseure abatuda i disposada a afrontar un altre vespre de sarcasme i d'insinuacions malèvoles, però sense oblidar els misteris i els perills que l'esperaven a fora.

2. La teranyina

Van passar uns quants dies. Hi va haver una investigació i van interrogar la Sally. La senyora Rees havia concertat (per pura casualitat) una visita amb una bona amiga seva, la senyoreta Tullett, aquell matí mateix, i va trobar que aquell escull en els seus plans era d'allò més molest. La Sally va respondre les preguntes del jutge amb sinceritat: havia estat parlant amb el senyor Higgs sobre el seu pare, va dir, i de sobte es va morir. No la van pressionar gaire. Començava a adonar-se que, si simulava fragilitat, es mostrava espantada i s'eixugava els ulls amb un mocador de punta, podia esquivar preguntes conflictives. No li agradava gens haver d'actuar d'aquella manera, però eren les úniques armes de què disposava, a banda de la pistola, que no tenia cap utilitat contra un enemic invisible.

Semblava com si la mort del senyor Higgs no hagués sorprès ningú. Es va determinar que havia estat una mort per causes naturals. Les proves mèdiques havien confirmat que tenia el cor delicat i el cas va quedar resolt en menys de mitja hora. La Sally va tornar a Islington i tot va recuperar la normalitat.

Però hi havia una diferència. Sense ser-ne conscient, la Sally havia sacsejat l'extrem d'una teranyina, i l'aranya que

hi havia al mig s'havia despertat. Ara, aliena a la realitat (mentre seia a la incòmoda saleta de la senyoreta Tullett i escoltava com la senyora Rees enumerava els seus defectes com si fos un gat), van tenir lloc tres fets que van remoure la teranyina una mica més i van dirigir els ulls freds de l'aranya cap a Londres i cap a la Sally.

En primer lloc, un senyor llegia el diari en una casa freda.

En segon lloc, una... –com li hauríem de dir? Fins que no la coneguem millor, li donarem el benefici del dubte i l'anomenarem «senyora»–, una senyora d'edat avançada va convidar un advocat a prendre el te.

En tercer lloc, un malaurat mariner va desembarcar al moll de les Índies Orientals i va buscar una pensió.

El senyor (els criats del qual, en l'època en què havia tingut una plantilla completa d'empleats, l'anomenaven «comandant») vivia a prop de la costa, en una casa que dominava una lúgubre extensió de terreny que es negava quan la marea pujava i que semblava un pantà quan baixava: un paisatge eternament desolador. La casa només disposava dels elements més bàsics per subsistir, perquè la fortuna del comandant havia disminuït considerablement i estava a punt d'exhaurir-se. Aquella tarda, el comandant es va asseure a l'ampit de la finestra de la gèlida sala d'estar. La cambra donava al nord i s'hi albirava aquell monòton desert aquàtic. Però, per més gris i fred que fos, hi havia alguna cosa que l'arrossegava constantment a aquell costat de la

casa, des d'on veia les onades i els vaixells que passaven en la llunyania. Però en aquell moment no mirava el mar, sinó que llegia el diari que li havia deixat l'única criada que li quedava, una cuinera i governanta tan afectada per la beguda i per la mala reputació que ningú no la volia contractar.

L'home passava els fulls amb desgana, amb el diari a contrallum per aprofitar la tènue claror diürna que encara s'escolava dins la casa i per endarrerir al màxim el moment d'encendre els llums. Els seus ulls recorrien les columnes de lletres sense cap indici d'interès ni d'il·lusió, fins que un article d'una pàgina interior li va cridar l'atenció i el va fer incorporar.

El paràgraf que més li va despertar l'interès deia:

L'únic testimoni del lamentable succés va ser la senyoreta Veronica Lockhart, filla del difunt Matthew Lockhart, que havia estat un dels amos de l'empresa. El senyor Lockhart va morir en el naufragi de la goleta *Lavinia*, incident del qual els vam informar àmpliament en aquestes mateixes pàgines durant el mes d'agost.

El va llegir dues vegades i es va fregar els ulls. Tot seguit es va aixecar i va començar a escriure una carta.

Més enllà de la Torre de Londres, entre el moll de Santa Caterina i la nova dàrsena de Shadwell, hi havia la zona coneguda amb el nom de Wapping: un barri de molls i magatzems, d'edificis tronats i carrerons infestats de rates, de passatges estrets on les úniques portes eren a l'altura del

primer pis, coronades per bigues bastes que sobresortien, per cordes i per politges. Les parets de maons construïdes arran de vorera i els brutals aparells de dalt conferien a l'indret l'aspecte d'una terrible masmorra pròpia d'un malson, i la claror esmorteïda que es filtrava a través de la brutícia de l'aire semblava que arribés d'un lloc molt llunyà, com si travessés un immens finestral enreixat.

De tots els racons tenebrosos de Wapping, el més tenebrós era el moll del Penjat, que havia conservat el nom tot i que feia temps que no s'hi desembarcava. Ara era una mena de laberint atapeït de cases i botigues, les habitacions posteriors i la rebotiga de les quals donaven directament al riu. Hi havia un proveïdor de material per a vaixells, una casa de préstecs, una pastisseria, un pub que es deia El Marquès de Granby i una pensió.

A l'East End, la paraula *pensió* abraçava un ampli ventall d'horror. En el pitjor dels casos, equivalia a una habitació amb una humitat indescriptible, una pudor nauseabunda i una corda estirada al mig. Els hostes més habituals eren els borratxos i els pobres que es podien permetre el luxe de pagar un penic pel privilegi de deixar-se caure damunt la corda i no haver de dormir a terra. En la seva millor versió, representava un establiment net i decent on canviaven els llençols quan se'n recordaven. Entremig hi havia la pensió Holland, on una nit en un llit compartit podia costar tres penics; si el llit era per a una persona, quatre penics; una habitació individual, sis penics, i l'esmorzar, un penic. A la pensió Holland la soledat era impossible. Si les puces menyspreaven la

teva pell, les xinxes no tenien cap inconvenient a l'hora de fer-hi una queixaladeta.

Aquesta era la casa on va arribar el senyor Jeremiah Blyth, un misteriós i robust advocat de Hoxton. L'últim negoci que havia tingut amb la mestressa de la pensió s'havia dut a terme en un altre lloc; era la primera vegada que visitava el moll del Penjat.

Va trucar a la porta i la va anar a obrir una nena, els ulls de la qual, foscos i enormes, sobresortien, en una tarda tan deslluïda com aquella, entre totes les altres faccions del seu rostre. La nena va entreobrir la porta i va dir en veu baixa:

—Sí, senyor?

—Sóc en Jeremiah Blyth —va dir el visitant—. La senyora Holland m'espera.

La nena va obrir prou la porta perquè l'home entrés i, tot seguit, va desaparèixer en la penombra del vestíbul.

El senyor Blyth va entrar i es va toquerejar el barret de copa alta, va observar un gravat polsegós de la mort de Nelson i va fer un esforç per endevinar l'origen de les taques del sostre.

En aquell moment va arribar, arrossegant els peus i precedida d'una olor de col bullida i de gat vell, la mestressa de la pensió. Era una senyora gran i pansida amb les galtes enfonsades, els llavis arronsats i els ulls brillants. Va allargar una mà —que semblava una urpa— al visitant i va començar a parlar, però el senyor Blyth la va entendre tan poc com si se li hagués adreçat en turc.

—Em sap greu, senyora, no he acabat de pescar el que...

La dona va bramar alguna cosa i li va assenyalar el camí fins a una sala minúscula on la sentor de gat vell era tan forta que s'havia apoderat de l'espai. Després de tancar la porta, va obrir una capseta que era al faldar de la xemeneia i en va treure una dentadura postissa, se la va ajustar a la boca arrugada i hi va fer espetegar els llavis al damunt. Li anava grossa i tenia un aspecte horrorós.

—Molt millor —va dir la dona—. Sempre em descuido la dentadura a dins. Era del meu pobre marit. Ivori autèntic. Fabricada a Orient fa vint-i-cinc anys. Fixi-s'hi, quina qualitat!

Li va ensenyar els ullals marronosos i les genives grises com si fos una bèstia. El senyor Blyth va recular una mica.

—I quan es va morir, pobrissó —va prosseguir la dona—, van estar a punt d'enterrar-lo amb la dentadura. És que va ser molt de cop. Còlera. Se'n va anar en un cap de setmana, pobre. Però l'hi vaig poder arrencar de la boca just abans que tanquessin el taüt. Vaig pensar que encara es podria aprofitar durant uns quants anys.

El senyor Blyth va empassar saliva.

—Segui —li va dir la dona—. Com si fos a casa seva. Adelaide!

Va reaparèixer la nena. Devia tenir nou anys a tot estirar, va pensar el senyor Blyth, i, per tant, segons la llei, hauria de ser a l'escola, ja que el nou sistema educatiu, que havia entrat en vigor feia dos anys, imposava l'escolarització dels menors de tretze anys. Amb tot, la consciència del senyor Blyth era tan fantasmagòrica com aquella nena, massa insubstancial per sotmetre ningú a cap interrogatori i, encara

menys, per protestar. De manera que tant la seva consciència com la nena van guardar silenci mentre la senyora Holland li donava les instruccions de rigor per si volia fer-se te, i totes dues es van tornar a esvaïr de seguida.

Aleshores, la senyora Holland es va inclinar cap al visitant, li va donar uns quants copets al genoll i va dir:

–I doncs? Ha fet els deures? No sigui tímid, senyor Blyth. Obri la maleta i desveli el secret a aquesta vella.

–És clar, és clar –va fer l’advocat–. Tot i que, en el sentit estricto de la paraula, no n’hi ha cap, de secret, perquè el nostre acord es regeix per uns termes del tot legals...

La intensitat de la veu del senyor Blyth tendia a disminuir de mica en mica en comptes d’aturar-se al final del discurs; era com si insinués que estava obert a qualsevol proposta alternativa que pogués sorgir en l’últim moment. La senyora Holland feia que sí enèrgicament.

–Exacte –va dir ella–. Tot ben just i ben legal. Res de tripijocs. Ben bé el que volia. Endavant, doncs, senyor Blyth.

El senyor Blyth va obrir un maletí de pell i en va treure uns quants documents.

–Dimecres passat vaig ser a Swaleness –va dir– i vaig arribar a un acord amb ell pel que fa a les condicions que vam establir en la nostra última reunió...

Va callar un moment perquè l’Adelaide entrés a la sala amb la safata del te. La va deixar en una tauleta polsosa, va fer una reverència a la senyora Holland i se’n va anar sense badar boca. Mentre la senyora Holland servia el te, el senyor Blyth va reprendre la conversa.

—Les..., daixò..., les condicions... Per assegurar-nos-en. L'article en qüestió serà dipositat al banc dels senyors Hammond i Whitgrove, a Winchester Street...

—L'objecte en qüestió? No sigui tímid, senyor Blyth. Parli sense embuts.

Se'l veia molt trasbalsat per haver d'anomenar una cosa pel seu nom. Va abaixar el to de veu, va inclinar el cos endavant i va mirar al voltant abans de començar a parlar.

—El... robí serà dipositat al banc Hammond & Whitgrove i s'hi quedarà fins a la mort del senyor. Després, segons les condicions del seu testament, signat per mi mateix i per..., ah..., una tal senyora Thorpe...

—Qui és? Una veïna?

—Una criada, senyora. No gaire fiable. Beu, pel que tinc entès. Però, evidentment, la seva signatura és ben vàlida. Ehem! El robí, doncs, tal com dic, quedarà dipositat al Hammond & Whitgrove fins a la mort del senyor, moment en què passarà a ser de la seva propietat, senyora...

—I tot això és legal, oi?

—Del tot, senyora Holland.

—Sense petits i desagradables contratemps? Sense sorpreses d'última hora?

—Res d'això, senyora. Li porto una còpia del document signat per ell mateix. Com pot observar, preveu qualsevol..., ah..., eventualitat...

La senyora Holland li va agafar el document i el va estudiar amb impaciència.

–Em sembla correcte –va dir–. Molt bé, senyor Blyth. Sóc una dona justa. Ha fet una bona feina i li pagaré els honoraris. De quins danys estem parlant?

–Danys, senyora? Oh, ah, és clar... El meu comptable li està preparant la factura ara mateix, senyora Holland. Jo mateix m'encarregaré que l'hi enviïn com cal.

Es va quedar quinze minuts més. Després que l'Adelaide, silenciosa com una ombra, l'acompanyés fins a la porta, la senyora Holland va seure una estona a la sala, rellegint el document que l'advocat li havia dut. Aleshores, va desar la dentadura postissa, que abans havia esbandit a la tetera, es va posar una capa i se'n va anar a veure la sucursal que el banc Hammond & Whitgrove tenia a Winchester Street.

La tercera de les nostres noves coneixences es deia Matthew Bedwell. Havia estat segon oficial d'un vaixell de càrrega a l'Extrem Orient, però d'això ja feia com a mínim un any. Ara el seu estat era deplorable.

Vagava pel laberint de carrers foscos de darrere el moll de les Índies Occidentals amb un sac militar a l'espatlla i una jaqueta prima ben cenyida per resguardar-se del fred. Estava glaçat, però no tenia prou esma per buscar res que el pogués escalfar una mica més.

Duia un tros de paper a la butxaca amb una adreça escrita. De tant en tant, el treia per comprovar el nom del carrer on era, i tot seguit se'l tornava a posar a la butxaca i avançava una mica. Qualsevol persona que l'hagués vist hauria pogut inferir que anava begut; però no podia a alco-

hol, parlava correctament i els seus moviments no eren matussers. Un observador més compassiu hauria pogut pensar que estava malalt o ferit, deducció que l'acostaria més a la realitat. Però si algú li hagués pogut llegir els pensaments i hagués experimentat el caos que regnava en aquell lloc tan llòbrec, hauria considerat extraordinari que encara no hagués defallit. Tenia dues idees fixes al cap: una era la que l'havia dut fins a Londres després d'haver recorregut més de vint mil quilòmetres, i l'altra, enfrontada amb l'anterior, era la que l'havia turmentat durant tot el trajecte.

Aleshores, la segona idea va estar a punt de derrotar la primera.

En Bedwell travessava un carreró de Limehouse, un lloc estret i empedrat amb les parets de maons ensutjades i esquerdades per la humitat, quan va veure una porta oberta i un home d'edat avançada ajupit i immòbil sobre el graó de l'entrada. Era xinès. Observava en Bedwell i, quan el mariner li va passar pel davant, va girar una mica el cap i li va dir:

–Vol fumar?

En Bedwell va notar que totes les cèl·lules del cos l'estiraven cap a aquella porta. Va tentinejar, va tancar els ulls i va dir:

–No, no vull.

–És de primera qualitat –va dir el xinès.

–No, no –va repetir en Bedwell, que es va obligar a reprendre la marxa i a sortir del carreró. Va tornar a consultar el paper, va avançar uns cent metres i el va mirar una altra vegada. A poc a poc, però amb pas decidit, va ca-

minar cap a l'oest, va passar per Limehouse i Shadwell, i va arribar a Wapping. Va tornar a mirar el paper i va fer una pausa. Començava a fer-se fosc i li fallaven les forces. A prop d'on era hi havia un pub amb un rètol d'un groc llampant, l'única cosa que animava la vorera grisa i que el va atreure com una llum a una arna.

Va pagar per un got de ginebra i se'l va beure com una medecina, desagradable però necessària. Aleshores, va decidir que aquella nit no podia anar més lluny.

–Estic buscant una pensió –va dir a la cambrera–. Saps si n'hi ha alguna a prop d'aquí?

–Dues portes més avall –va respondre la cambrera–. La pensió de la senyora Holland. Però...

–Qualsevol cosa va bé –va dir en Bedwell–. Holland. Senyora Holland. Ja me'n recordaré.

Es va tornar a posar el sac a l'espatlla.

–Et trobes bé, guapo? –va dir la cambrera–. No et veig gaire fi. Va, beu-te'n una altra.

En Bedwell va fer que no com un autòmat i se'n va anar.

L'Adelaide li va obrir la porta i el va acompanyar en silenci fins a una habitació que donava al riu, a la part posterior de la casa. Les parets estaven amarades d'humitat i el llit era brut, però ell no es va adonar de res. L'Adelaide li va donar un tros d'espelma i el va deixar sol. Tan bon punt es va tancar la porta, en Bedwell es va agenollar i va obrir el sac. Durant els minuts següents, les seves mans tremoloses es van bellugar amb afany, i en acabat es va estirar al llit, va respirar fondo i va notar que tot s'evaporava

i quedava impregnat per l'oblit. No va trigar gens a caure en un son molt profund. Durant bona part de les vint-i-quatre hores següents no el despertaria res. Estava salvat.

Però a Limehouse havia estat a punt de sucumbir: aquell vell xinès, el fum... Aquell local era un fumador d'opi, no n'hi havia cap dubte. I en Bedwell era un esclau d'aquella droga tan potent.

Va dormir, i una cosa molt important per a la Sally va dormir amb ell.

3. El senyor de Kent

Tres nits després, la Sally va tornar a tenir el malson. Però allò ja no era un malson, va pensar contrariada; era massa real.

Feia una calor sufocant.

No es podia moure; estava a les fosques i li havien lligat els peus i les mans.

Sentia unes passes.

I els crits... Arrencaven de sobte i molt a prop seu! Uns crits que no s'acabaven mai...

I la llum. Una llum trèmula que se li acostava. I darrere, una cara; dues; dues cares pàl·lides amb la boca oberta i garratibada, res més...

I, enmig de la foscor, unes veus que deien: «Mira! Mira'! Déu meu!».

I aleshores es va despertar. O, més ben dit, va sortir a la superfície com una nedadora a punt d'ofegar-se. Es va adonar que somicava i panteixava, i va pensar: *El pare ja no hi és. Estàs sola. Has de continuar sense ell. Has de ser forta.*

Va fer un esforç descomunal per estroncar el plor. Va apartar els abrigalls que l'asfixiaven i es va deixar imbuir per l'aire gèlid de la nit. No es va tornar a tapar fins que va començar a tremolar de valent i la calor del malson es va

haver dissipat; però, tot i així, va trigar una bona estona a adormir-se.

L'endemà al matí va arribar una altra carta. Després d'esmorzar, es va escapolir de la senyora Rees i va obrir la carta a la seva habitació. També l'havia reenviada l'advocat, però aquesta vegada el segell era britànic i estava escrita amb molta correcció. La Sally va treure l'únic full de paper barat que contenia i es va incorporar amb un punt de brusquedat per llegir-la.

*Foreland House
Swaleness
Kent, 10 d'octubre del 1872*

Benvolguda senyoreta Lockhart,

Vostè i jo no ens coneixem –de fet, vostè ni tan sols m'ha sentit anomenar– i només el fet que, fa molts anys, conegués bé el seu pare justifica que li escrigui. Llegint el diari em vaig assabentar del desagradable incident de Cheapside i vaig recordar que el senyor Temple de Lincoln's Inn era l'advocat del seu pare. Confio que aquesta carta arribarà a les seves mans, senyoreta Lockhart. Sé que el seu pare ja no és amb nosaltres i l'acompanyo en el sentiment.

Però la seva mort i diverses circumstàncies que darrerament han afectat la meua vida m'obliguen a advertir-la amb aquesta immediatesa. De moment, només li puc avançar tres

coses: hi ha una connexió amb el Setge de Lucknor, hi ha involucrat un objecte d'un valor incalculable i la seva vida corre un gran perill.

Si us plau, senyoreta Lockhart, vagi amb compte i faci cas d'aquest advertiment. Per l'amistat que m'unia al seu pare –i pel seu propi bé– vingui a veure'm com més aviat millor i escolti el que li he de dir. Hi ha diverses raons que impedeixen que sigui jo qui la pugui venir a veure. Permeti'm que signi com el que he estat, sense que vostè ho sabés, durant tota la seva vida.

El seu bon amic,

George Marchbanks

La Sally va llegir la carta dues vegades. Estava estupefacta. Si el seu pare i el senyor Marchbanks havien estat amics, com era que ella no l'havia sentit anomenar fins que havia rebut la carta de l'Extrem Orient? I de quin perill devia parlar?

Les Set Benediccions...

És clar! Ell devia estar al corrent del que el seu pare havia descobert. I el seu pare devia haver escrit al senyor Marchbanks perquè sabia que amb ell la carta estaria segura.

La Sally no duia gaires diners al portamonedes. Es va posar la capa, va baixar les escales sense fer soroll i va sortir de la casa.

Es va asseure al tren i es va sentir com si fos al principi d'una campanya militar. Estava convençuda que el seu pare

ho hauria planejat amb molta tranquil·litat, creant ponts de comunicació i centres d'operacions i forjant aliances; ella miraria de fer el mateix.

El senyor Marchbanks deia que era un aliat. Si més no, li podria explicar alguna cosa; no hi havia res pitjor que desconèixer l'amenaça que planava damunt seu.

La Sally es va fixar en els límits grisos de la ciutat, que cedien el pas als límits grisos del camp, i va contemplar el mar a mà esquerra. Mai no es veien més de cinc o sis vaixells lliscant per l'estuari del Tàmesi, aprofitant el fort vent de l'est o avançant a tota màquina amb el vent en contra.

El poble de Swaleness no era gaire gran. A l'estació, la Sally no va agafar cap taxi i es va estimar més estalviar i anar a peu. A més, el mosso de l'estació li havia dit que Foreland House no era gaire lluny: a menys de dos quilòmetres, seguint el camí que voreja el mar i després trencant pel del riu, li havia dit el noi. Es va posar en marxa de seguida. El poble era trist i fred, i el riu, un rierol tèrbol que serpentejava entre les salines abans d'arribar a una línia llunyana i grisenca: el mar. Hi havia marea baixa, l'escenari era desolador i només va coincidir amb un altre ésser humà.

Era un fotògraf. Havia preparat la càmera i havia aixecat una tenda, el petit laboratori mòbil que feien servir tots els fotògrafs de l'època i que ara era al mig del viarany que resseguia el riu. Semblava un jove simpàtic i, com que la Sally no veia cap promontori ni cap casa que el coronés, va decidir preguntar-li cap on havia d'anar.

—És la segona persona que avui em fa la mateixa pregunta —va dir el jove—. La casa és allà. És baixa i allargada.

–Va assenyalar un bosquet d'arbres esquifits situats a menys d'un quilòmetre de distància.

–Qui era l'altra persona? –va preguntar la Sally.

–Una dona gran que semblava una de les bruixes de *Macbeth* –va respondre el fotògraf. La Sally no va copsar el comentari i, en veure la perplexitat de la noia, el fotògraf va afegir:– Amb una cara arrugada i horripilant...

–Ah, ja ho entenc –va fer ella.

–La meva targeta –va dir el jove.

Com si fos un mag, va fer aparèixer una petita cartolina blanca del no-res. Hi deia: «Frederick Garland, artista fotogràfic». També hi havia escrita una adreça de Londres. La Sally el va tornar a mirar i es va adonar que aquell noi li agradava. Tenia una cara divertida, els cabells gruixuts, rossos i esbullats, i una expressió que denotava intel·ligència i sagacitat.

–Perdoni la pregunta –va dir la Sally–, però, què fotografia?

–El paisatge –va respondre el jove–. Res de l'altre món, oi? Buscava un ambient tètric. És que estic experimentant amb una nova combinació de productes químics. Em sembla que serà més sensible a l'hora de capturar aquesta llum que els productes habituals.

–El col·lodió –va dir la Sally.

–Exacte. Que és fotogràfica?

–No, però el meu pare era un bon aficionat. Tant se val, me n'he d'anar. Gràcies, senyor Garland.

El jove li va dedicar un bon somriure i es va tornar a submergir en la càmera.

El camí feia un revolt, resseguint la riba fangosa del riu, i finalment la va conduir fins a darrere del bosquet. Allà, tal com el fotògraf li havia dit, hi havia la casa, revestida amb un estuc escrostonat, sense unes quantes teules i amb un jardí descuidat i ple de males herbes. Era el lloc més depriment que la Sally havia vist mai, fins al punt que va sentir una esgarripança.

Va entrar al petit porxo de la casa i, quan estava a punt de trucar al timbre, la porta es va obrir i va sortir un home.

Es va posar el dit als llavis i va tancar la porta mirant de no fer soroll.

—Si us plau —va xiuxiuejar l'home—. No digui res. Per aquí, de pressa.

La Sally el va seguir sorpresa mentre ell l'acuitava cap a un costat de la casa, fins que van arribar a una petita galeria amb finestres de vidre. Quan la Sally hi va haver entrat, l'home va tancar la porta, va parar l'orella i li va allargar la mà.

—Senyoreta Lockhart —va dir—. Sóc el comandant Marchbanks.

Van fer una encaixada. Era un home gran, va pensar la Sally; devia rondar la seixantena. Tenia la pell groguenca i flàccida, els ulls foscos i bonics, però molt enfonsats, i una veu que a ella li va resultar familiar. La mirava amb tanta intensitat que va agafar una mica de por, fins que es va adonar que ell també estava espantat, molt més que ella.

—He rebut la seva carta aquest matí —va dir la Sally—. Li va escriure el meu pare i li va demanar que ens veiéssim?

–No... –L’home semblava sorprès.

–Llavors... Sap què són les Set Benediccions?

El comandant Marchbanks va quedar impassible.

–Em sap greu –va dir–. Ha vingut fins aquí per preguntar-me això? Ostres, em sap molt greu. Ell, el seu pare...?

La Sally li va fer cinc cèntims de l’últim viatge del seu pare, de la carta de l’Extrem Orient i de la mort del senyor Higgs. En Marchbanks, desconcertat i abatut, es va posar la mà al front.

A la galeria hi havia una tauleta de pi i una cadira de fusta al costat de la porta. El comandant li va oferir la cadira i va parlar en veu baixa.

–Tinc un enemic, senyoreta Lockhart, i ara també és enemic seu. Ella, és una dona, és molt, molt malvada. Ara és en aquesta casa. Per això ens hem hagut d’amagar aquí, i per això vostè se n’ha d’anar ara mateix. El seu pare...

–Però, per què? Què li he fet, jo, a aquesta dona? Qui és?

–Si us plau, ara no l’hi puc explicar. Ho faré, l’hi prometo. No sé res sobre les causes de la mort del seu pare, ni de les Set Benediccions, ni del mar Meridional de la Xina, ni del comerç marítim... I és probable que ell tampoc sabés res de la desgràcia que m’ha caigut al damunt, i que ara... No la puc ajudar. No puc fer res. Es va equivocar confiant en mi. Un altre cop.

–Un altre cop?

La Sally va veure una mirada de desolació a la cara d’en Marchbanks. Era la mirada d’un home desesperat, i es va espantar. No obstant això, no podia deixar de pensar en la carta que havia rebut de l’Extrem Orient.

–Ha viscut mai a Chatham, vostè? –li va preguntar.

–Sí –va respondre en Marchbanks–. Fa molt. Però, si us plau, ara no tenim temps... Agafi això.

Va obrir un calaix de la tauleta i en va treure un paquet embolicat amb paper marró. Feia uns quinze centímetres de llarg i estava lligat amb un cordill i segellat amb lacre.

–Aquí trobarà les respostes que busca. Si ell no li va explicar res, potser és millor que jo tampoc ho faci... Quan llegeixi això s'endurà una bona sorpresa. Val més que es prepari. En tot cas, la seva vida corre perill tant si ho sap com si no, i com a mínim ara sabrà per què.

La Sally va agafar el paquet. Les mans li tremolaven de mala manera. Ell se'n va adonar i, durant un estrany moment, les hi va estrènyer i es va inclinar cap a ella.

Aleshores, es va obrir una porta.

L'home, ben pàl·lid, va recular d'un salt, i una dona de mitjana edat va treure el cap per la porta.

–Comandant... Volta per aquí, senyor –va dir–. Al jardí.

La dona feia la mateixa cara de desolació que ell i desprenia una forta olor d'alcohol. El comandant Marchbanks va fer un gest a la Sally.

–Per la porta –va dir–. Gràcies, senyora Thorpe. I ara, corri...

La dona es va apartar d'una manera una mica matusse-
ra i va intentar somriure quan la Sally se li va esmunyir pel
costat. El comandant la va guiar a corre-cuita per la casa,
i la Sally se'n va endur una impressió de cambres buides,
terres sense encatifar, ecos del passat, humitat i desgrà-
cies. La por del comandant era encomanadissa.

–Si us plau –va dir la Sally quan ja sortien per la porta principal–, digui'm qui és aquest enemic. No en sé res! Almenys digui'm el seu nom.

–Senyora Holland –va xiuxiuejar el comandant, que va entreobrir la porta i va espiar a fora–. Si us plau, vagi-se'n. Ha vingut a peu? Vostè és jove, forta, ràpida... No s'entretengui. Vagi directament al poble. Em sap molt greu... Perdoni'm. Perdoni'm.

Va pronunciar aquelles paraules amb molta intensitat i amb un nus a la gola.

La Sally va sortir i ell va tancar la porta. Tot just feia deu minuts que havia arribat i ja se n'anava. Va mirar la paret nua i escrostonada de la casa i va pensar en la possibilitat que l'enemic l'estigués observant.

Va recórrer el caminal infestat de males herbes, va deixar enrere l'arbreda fosca i va tornar al camí que vorejava el riu. La marea estava pujant i un flux lent envaïa la riba fangosa. El fotògraf, per desgràcia, ja no hi era. El paisatge era extremament desolador.

Va continuar avançant sense entretenir-se, molt conscient del paquet que duia a la bossa. A mig camí, a la vora del riu, es va aturar i va mirar enrere. No sabia per què ho havia fet, però va distingir una figura entre els arbres. Una dona vestida de negre. Una dona gran. Era massa lluny per veure-la amb nitidesa, però li va semblar que accelerava el pas. La seva petita silueta negra era l'únic element que destacava enmig de la frondositat grisenca.

La Sally també va accelerar i va arribar al camí principal, on va tornar a mirar enrere. Va tenir la impressió que

la petita silueta negra pujava com la marea; no era gaire lluny i fins i tot semblava que la distància entre elles havia disminuït. On es podia amagar?

El camí que desembocava al poble traçava un lleu revolt i s'apartava del mar, de manera que la Sally va pensar que si girava per un viarany lateral, la dona la perdria de vista i potser...

Però llavors va veure una cosa millor. El fotògraf era al passeig marítim, al costat de la tenda que li feia de laboratori, manipulant un instrument estrany. La Sally va mirar enrere: la petita figura negra estava amagada al final del carrer de cases afilerades. Aleshores, es va acostar corrent al fotògraf, que la va mirar sorprès i li va dedicar un somriure complagut.

–Ets tu! –va dir ell.

–Si us plau –va dir la Sally–. Em pot ajudar?

–És clar que sí. Serà un plaer. Què vols que faci?

–M'estan seguint. Aquella dona gran... em persegueix. És perillosa. No sé què fer.

Els ulls del jove van espurnejar de satisfacció.

–Entra a la tenda –va dir, i en va aixecar la lona de l'entrada–. No et moguis: ho tiraràs tot a terra. I no facis cas de l'olor.

La Sally el va obeir i ell va abaixar la lona i la va tancar fent un seguit de nusos. Feia una olor molt intensa, semblant a la de les sals aromàtiques, i estava a les fosques.

–No diguis res –li va recomanar el fotògraf–. Ja t'avisaré quan hagi marxat. Ostres, ja ve. Està travessant el carrer. Ve cap aquí...

La Sally es va quedar immòbil i va sentir els crits de les gavines, el trot dels cavalls, el sotragueig de les rodes d'un carro i, tot seguit, els passos decidits d'unes botes amb tatxons. Es van aturar si fa no fa a un metre de la tenda.

–Perdoni, jove –va dir una veu, una veu de dona gran que semblava que tingués ranera i que espetegués d'una manera estranya.

–Mmm? Què passa? –En Garland feia una veu esmorteïda.– Espera un moment. Estic component una fotografia. No puc sortir de sota la roba fins que estigui a punt... Ara –va dir, i va afegir amb una veu més clara–: Digui, senyora.

–Ha vist passar una noia? Una noia vestida de negre?

–Sí que l'he vista. Tenia molta pressa. Una noia rossa força atractiva, oi?

–No m'estranya que un home tan ben plantat com vostè s'hi hagi fixat. Sí, era ella, pobrissona. Ha vist cap on anava?

–De fet, m'ha demanat si sabia el camí per anar al Swan. M'ha comentat que volia agafar el cotxe de Rams-gate. Li he dit que sortia d'aquí a deu minuts.

–El Swan, diu? On para, això?

Li va ensenyar el camí i la dona li va donar les gràcies i se'n va anar.

–No et moguis –va dir el fotògraf en veu baixa–. Encara no ha arribat a la cantonada. Hauràs de suportar la pudor una estoneta més.

–Gràcies –va dir la Sally amb correcció–. Però no calia que m'afalagués.

–Ui. D'acord, ho retiro. Ets gairebé tan lletja com ella. I ara m'explicaràs què passa?

–No ho sé. Estic ficada en un bon embolic. És una cosa terrible. Però no l’hi puc explicar.

–Xut!

Unes passes es van acostar lentament a la tenda, la van deixar enrere i es van esvaïr.

–Un home gras amb un gos –va dir ell–. Ja ha marxat.

–I la dona? Ja no es veu?

–No, s’ha esfumat. Amb una mica de sort deu haver anat cap a Ramsgate.

–Puc sortir, doncs?

En Garland va desfer els nusos de la lona i va obrir la tenda.

–Gràcies –va dir la Sally–. Quant li dec per haver fet servir la tenda?

En Frederick Garland va obrir els ulls de bat a bat. Per un moment, la Sally va pensar que el fotògraf esclafiria a riure, però se’n va estar. Aleshores, va notar que començava a posar-se vermella; no li hauria d’haver ofert diners. Va girar cua i va fer el gest d’anar-se’n.

–No te’n vagis –li va dir ell–. Ni tan sols sé com et dius. És l’únic que et demano a canvi.

–Sally Lockhart –va dir ella, mirant al mar–. Em sap greu. No pretenia ofendre’t. Però...

–No m’has ofès pas. Però hi ha coses que no es paguen amb diners. Què penses fer, ara?

Es va sentir com una nena, i no va ser una sensació gaire agradable.

–Me’n tornaré a Londres –va dir–. I intentaré esquivar aquesta dona. Adéu.

–Vols que t’acompanyi? Ja he acabat, com aquell qui diu, i si dius que aquesta anciana és perillosa...

–No, gràcies. Me n’he d’anar.

I se’n va anar. Li hauria encantat tenir la companyia del fotògraf, però no ho hauria admès mai. Per alguna raó, havia pensat que amb ell la tàctica de fer veure que estava des-emparrada, malgrat els bons resultats que li havia donat amb altres homes, no funcionaria. Per això li havia ofert diners: no li volia deure res. Però això tampoc no li havia sortit bé. Se sentia com si no sabés res, com si no fes altra cosa que equivocar-se; i també se sentia molt sola.

4. El motí

A l'estació no hi havia rastre de la dona. Els únics passatgers del tren eren un pastor anglicà i la seva esposa, tres o quatre soldats i una mare amb dos fills. La Sally no va tenir cap problema per trobar un compartiment buit.

Va esperar que el tren arrenqués per obrir el paquet. S'hi havien mirat tant a l'hora de recobrir els nusos amb lacre, que la Sally es va trencar una unglia mentre els desfeia.

Quan finalment el va obrir, va veure que contenia un manuscrit.

Semblava una mena de diari. Era força gruixut i les pàgines estaven escrites amb una lletra atapeïda. L'havien enquadernat toscament amb unes tapes de cartolina grisa, però s'havia començat a esdernegar i una bona part del manuscrit li va caure a la mà. Va recol·locar les pàgines amb molt de compte i es va submergir en la lectura.

A la primera pàgina hi havia el títol següent: «Narració dels esdeveniments que van tenir lloc a Lucknow i Agrapur, 1856-1857, i relat de la desaparició del robí d'Agrapur i del paper que hi va tenir la nena Sally Lockhart».

Es va aturar i ho va rellegir. Era ella! I un robí...

De sobte, una infinitat de preguntes li van assaltar el cap com mosques enmig d'un bon tiberi, i es va sentir

molt desorientada. Va tancar els ulls i va esperar fins que es va haver asserenat; aleshores els va tornar a obrir i va reprendre la lectura.

«El 1856, jo, George Arthur Marchbanks, servia a la infanteria lleugera del duc de Cornualla, al batalló 32, a Agrapur (Oudh). Uns quants mesos abans que esclatés el motí, vaig tenir l'oportunitat de visitar el maharajà d'Agrapur amb tres oficials més: el coronel Brandon, el comandant Park i el capità Lockhart.

»Encara que s'anunciés com una visita privada i distesa, la nostra missió principal era mantenir converses secretes sobre qüestions polítiques amb el maharajà. El contingut de les converses no és rellevant per a aquesta narració, amb l'excepció del fet que van contribuir a fomentar la sospita que el maharajà seria segrestat per una facció dels seus súbdits, sospita que va marcar, tal com relataré tot seguit, el seu destí durant els funestos esdeveniments que van tenir lloc l'any següent.

»Durant la segona nit de la nostra visita a Agrapur, el maharajà va oferir un banquet en honor nostre, i encara que potser no tingués la intenció d'impressionar-nos amb les seves riqueses, el fet és que ho va aconseguir. Els meus ulls no havien presenciat mai una exhibició tan pròdiga en esplendor com la que ens va rebre aquella nit.

»La sala del banquet tenia columnes de marbre esculpides amb una mà exquisida, amb flors de lotus als capitells, recoberts de làmines d'or. El terra que trepitjàvem era de lapislàtzuli i d'ònix; en un racó de la sala hi havia una font d'on

brollava una aigua amb fragància de roses, i els músics de la cort del maharajà tocaven unes melodies lèngüides i misterioses darrere un paravent amb incrustacions de caoba. Els plats eren d'or massís, però la peça més destacada de l'exhibició era el robí, d'unes dimensions i una brillantor incomparables, que lluïa al pit del maharajà.

»Era el famós robí d'Agrapur, sobre el qual havia sentit moltes històries. No em vaig poder estar de mirar-lo. He de confessar que alguna cosa de la seva intensitat i bellesa, o potser del líquid que semblava contenir, vermell com la sang i com el foc, em va fascinar i va acaparar la meva atenció, fins al punt que el devia observar més estona del que exigeix el decòrum. El cas és que el maharajà va advertir la meva curiositat i ens va explicar la història de la pedra preciosa.

»L'havien descobert a Birmània feia sis segles i l'havien regalat a Balban, rei de Delhi, que el va deixar en herència a la casa reial d'Agrapur. En el transcurs dels segles, s'havia perdut, l'havien robat, l'havien venut i l'havien ofert a canvi d'un rescat en innumbrables ocasions, però sempre havia tornat als seus reials propietaris; havia estat la causa d'infininitat de morts: assassinats, suïcidis, execucions... I una vegada havia originat una guerra en què la població sencera d'una província havia estat massacrada a ganivetades. Encara no feia cinquanta anys, l'havia robat un aventurer francès. El pobre infeliç va pensar que, si se l'empassava, no el trobarien, però la jugada no li va sortir bé: el van esventrar quan encara era viu i li van treure el robí calent de l'estómac.

»Els ulls del maharajà van coincidir amb els meus mentre explicava aquelles històries.

»—Li agradaria examinar-lo de prop, comandant? —em va preguntar—. Acosti'l a la llum i miri'n l'interior. Però vigili i no caigui!

»Me'l va donar i vaig fer el que m'havia dit. Quan la llum va incidir en la pedra, es va produir un fenomen molt estrany: va ser com si la llueur vermella del mig del robí comencés a arremolinar-se i s'escindís com si fos fum, i aleshores vaig veure un seguit d'esculls i d'avencs, un paisatge fantàstic semblat de congostos, cims i abismes esfereïdors, la profunditat dels quals era impossible de calcular. Només una vegada havia llegit sobre un paisatge semblant, en uns escrits que abordaven les al·lucinacions i els horrors de l'addició a l'opi.

»L'efecte d'aquella visió extraordinària va ser el que el maharajà havia predit. Tot d'una vaig perdre l'equilibri, envaït per un vertigen aclaparador. El capità Lockhart em va agafar el braç i el maharajà va recuperar la pedra amb una rialla; i l'incident va quedar en una anècdota.

»La nostra visita es va acabar poc després. No vaig tornar a veure el maharajà fins al cap d'un any, aproximadament, i va ser en el decurs del terrible esdeveniment amb què culmina aquesta narració: un fet que m'ha reportat més vergonya i infelicitat del que mai m'hauria imaginat. Per això demano a Déu (si hi ha un Déu, i no una colla infinita de dimonis escarnidors) que m'arrabassi la memòria i m'ajudi a oblidar com més aviat millor.

»L'any que va transcórrer després d'haver vist la pedra per primera vegada va ser un temps d'auguris i de presagis, indicis de la terrible tempesta que es congriava damunt nostre durant el motí, senyals que no vam saber interpretar.

Descriure els horrors i la crueltat del motí no és el propòsit d'aquestes línies. N'hi ha que han explicat amb més eloqüència que jo la història d'aquest període, amb proeses que refulgien com alimares enmig d'escenes de matances esborronadores. L'únic que puc dir és que, tot i que n'hi va haver centenars que no van sobreviure, jo ho vaig aconseguir, juntament amb tres persones més en la vida de les quals el robí continua tenint un paper fonamental.

»Ara descriuré el que va passar durant el setge de Lucknow, poc abans de l'alliberament comandat per Havelock i Outram.

»El meu regiment defensava la ciutat i...».

La Sally va aixecar els ulls. El tren havia arribat a una estació. Va veure un rètol que deia «Chatham». Va tancar el manuscrit amb el cap ple d'imatges estranyes: un banquet daurat, morts espadardores i una pedra que intoxicava com l'opi... «Tres més» havien sobreviscut, segons les paraules del comandant; el seu pare i ella, va pensar de seguida. Però, qui era la tercera persona?

Va tornar a obrir el manuscrit, però el va tancar d'una revolada perquè la porta del compartiment es va obrir i va entrar un home.

Portava una roba que denotava desimboltura: un vestit clar de pota de gall i una agulla cridanera a la xalina. Abans de seure, es va aixecar el barret de feltre que duia a tall de salutació.

–Bona tarda, senyoreta –va dir.

–Bona tarda.

La Sally va mirar cap a la finestra de l'altre costat. No volia conversa i hi havia alguna cosa en el somriure afable d'aquell home que no li feia el pes. Les noies de la classe de la Sally no viatjaven soles i, com que era un fet insòlit, podia derivar en males interpretacions.

El tren va deixar enrere l'estació i l'home va treure un paquet amb sandvitxos i va començar a menjar. No es va tornar a fixar en la Sally. Mentrestant, ella seia immòbil, observant els aiguamolls, la ciutat llunyana, els pals dels vaixells al port i, més avall, a mà dreta, els molls i les drassanes.

Va passar el temps. Finalment, el tren va entrar a l'estació de London Bridge, sota un dosser de vidre renegrit pel fum, i l'estrèpit de la locomotora va anar variant mentre els xiulets del vapor ressonaven entre els crits dels mossos i el sotragueig metàl·lic dels vagons. La Sally es va incorporar i es va fregar els ulls. S'havia adormit.

La porta del compartiment estava oberta.

L'home ja no hi era, i el manuscrit, tampoc. L'hi havia robat i havia desaparegut.